

Balša Rajčević

IVAN GRAČNER

4 – 14. septembar 2006.

Svaki mladi autor koji, iako debitant, ne samo da najavljuje već i prikazuje jasne, određene umetničke kvalitete, uvek je dobrodošao, naročito u oblasti skulpture, teške i zahtevne a prilično, u nas, zapostavljene grane.

Reč je o Ivanu Gračneru (1975) koji je nedavno magistrirao na vajarskom odseku Fakulteta Primenjenih umetnosti u Beogradu. Ova Akademija je ređe davala od Likovne akademije, u čistom umetničkom smislu kreativne autore, ali kad ih je iznedrila to su bile uvek jake i pre svega autorske ličnosti, koje ne robuju godinama "estetikama" svojih profesora. U tom smislu samosvojan je Ivan Gračner. Tako mlad iznenađuje nas svojom plastičkom zrelošću, može se reći čak svojim kultivisanim vajarskim obrazovanjem. On osećanjem za čistu vajarsu formu i masu, bez ikakvih suvišnih dodataka, gradi tesane oblikeoštrih ivica i ravnih ploha čije su globalne strukture donekle arhitektoničkog karaktera, često posebnog monumentalnog dejstva. Pored navedenih kvaliteta Gračner je pokazao i savremeni senzibilitet

za govor–odnos materijala, kako se jednom izrazio J. Dibife za "jezik materijala po sebi". Kod Gračnera je taj "jezik" u međusobnom odnosu materijala osmišljen: drvo i prohrom korespondiraju, skladno se dopunjavajući rapavom fakturom prema glatkoj plohi, matiranom i tamnom bojom prema sjaju i blesku, mekoćom i slabošću drveta u odnosu na čvrstinu i tvrdoću metala. Isti ovde ima ulogu da kao neki oklop–okov zaštiti "nežne" drvene ekstremitete oblika. On se gotovo uvek nalazi na njihovim krajevima kao neko ojačanje i logičan završetak rasta. Kad posmatramo dve "rakljaste" skulpture: "Spokojna" i "Spok–ojan", 2006. ili "Skup", 2005. i zamislimo ih bez metalnih i prohromskih završetaka "naprstaka"– mi shvatimo da je to baš ono pravo, što im je nedostajalo. Kubusne, približno geometriskog karaktera, segmente–mase svojih skulptorskih struktura, Gračner ume da animira, da oživi njihovu ukrućenost i "da im da dušu" blagim izvijanjima, iščašenjima koja sugerišu odraz unutrašnjeg pokreta.

Izložba, iako prva samostalna, pokazuje homogenost i doslednost, kako u razmišljanju, tako i u formalno – sadržajnom izražavanju plastičnim jezikom. Čistota u povezivanju osnovne, bitne ideje kroz dosledne varijacije nije nimalo pomučena nekim suvišnim ili stranim dodatkom.